

Nr 37.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till lantmäteristyrelsen och lantmäterikontoren i länen för budgetåret 1948/49 jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

I årets statsverksproposition (IX. H.T. p. 149) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på särskild proposition för budgetåret 1948/49 beräkna dels till Lantmäteristyrelsen: Avlöningar, Omkostnader och Kartlagningsarbeten två förslagsanslag å 630 000 respektive 98 500 kronor samt ett reservationsanslag å 35 000 kronor, dels ock till Lantmäterikontoren i länen: Avlöningar, Omkostnader och Utbildningskurser två förslagsanslag å 2 521 000 respektive 334 000 kronor samt ett reservationsanslag å 31 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 27 februari 1948 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 172, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet för samma dag, föreslagit riksdagen att

1) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av chefen för jordbruksdepartementet förordade ändringar i lantmäteristyrelsens personalförteckning;

2) godkänna ändrad avlöningsstat för lantmäteristyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetår 1948/49;

3) å riksstaten för budgetåret 1948/49 under nionde huvudtiteln anvisa

a) till Lantmäteristyrelsen: Avlöningar ett förslagsanslag av 634 000 kronor,

b) till Lantmäteristyrelsen: Omkostnader ett förslagsanslag av 98 500 kronor,

c) till Lantmäteristyrelsen: Kartlagningsarbeten ett reservationsanslag av 10 000 kronor;

4) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa ändrad personalförteckning för lantmäterikontoren i länen;

5) godkänna ändrad avlöningsstat för lantmäterikontoren i länen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49;

6) å riksstaten för budgetåret 1948/49 under nionde huvudtiteln anvisa

a) till Lantmäterikontoren i länen: Avlöningar ett förslagsanslag av 2 465 000 kronor,

b) till Lantmäterikontoren i länen: Omkostnader ett förslagsanslag av 314 000 kronor,

c) till Lantmäterikontoren i länen: Utbildningskurser ett reservationsanslag av 31 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner (s. 11).

Sammanfattning.

Från och med den 1 januari 1948 har enligt beslut vid 1947 års riksdag lantmäteriets distriktsorganisation omorganiserats, varigenom dess arbetskapacitet väsentligt utökats. Den ökade lantmäteriverksamheten i distrikten liksom de nya och vidgade arbetsuppgifterna för lantmäteriet i samband med jordbrukets rationalisering samt beslutade ändringar i jorddelnings- och byggnadslagstiftningen påkalla förstärkningar jämväl i lantmäteristyrelsens och framför allt länskontorens organisation.

För lantmäteristyrelsens del föreslås icke några större förändringar i organisationen utan huvudsakligen viss förstärkning av biträdespersonalen, till vilken kvalificerat arbete överföres i större utsträckning.

I fråga om lantmäterikontoren i länen har en viss förstärkning av den högskoleutbildade personalen ansetts erforderlig. Sålunda förordas att nio befattningar som biträdande överlantmätare i lönegrad Ca 32 och tolv lantmätarbefattningar i lönegrad Ca 29 inrättas. Då det befunnits nödvändigt att frigöra lantmätarpersonalen från alla göromål, vilkas handhavande icke erfordrar högskoleutbildning, föreslås vidare en betydande ökning av biträdespersonalen. Bland annat innebära förslagen i denna del, att 28 kansliskrivar- och 35 kontoristtjänster skulle inrättas.

I avvaktan på en översyn av byråchefers och andra chefstjänstemäns löneställning föreslås icke annan ändring i fråga om överlantmätarnas lönegradsplacering än att de 15 överlantmätartjänster, som nu äro placerade i lönegrad Ca 32, uppflyttas i lönegrad Ca 33.

Inledning.

Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 14 mars 1947 tillkallade statsrådet Sträng sakkunniga att verkställa utredning och avgiva förslag rörande organisationen samt avlöningsförhållandena vid lantmäteristyrelsen och lantmäterikontoren i länen. De sakkunniga, som antagit benämningen 1947 års lantmäterikommitté, ha utgjorts av ledamoten av riksdagens andra kammare, landshövdingen i Kopparbergs län G. H. Andersson, tillika ordförande, f. d. kanslirådet A. Carlsson, överlantmätaren i Örebro län G. B. Lindkvist och byråchefen i lantmäteristyrelsen B. A. Nordenstam.

Kommittén har den 27 december 1947 avgivit betänkande med förslag rörande organisation och avlöningsförhållanden m. m. vid lantmäteristyrelsen och länslantmäterikontoren (SOU 1948: 1).

Över kommitténs förslag ha yttranden avgivits av statskontoret, lantmäteristyrelsen, lantbruksstyrelsen, statens lönenämnd, rikets länsstyrelser, Sveriges lantmätareförening, Statsverkens ingenjörförbund, Civildförvaltningens personalförbund, Föreningen kvinnliga befattningshavare inom lantmäteristaten och Föreningen kvinnor i statens tjänst. Vid lantmäteristyrelsens utlåtande ha fogats yttranden från samtliga överlantmätare utom överlantmätarna i Uppsala och Örebro län.

I. Frågor angående lantmäteristyrelsen.

Lantmäteristyrelsen utgöres av en generaldirektör och chef samt såsom ledamöter fyra byråchefer. De senare förestå var sin av styrelsens byråer, administrativa byrån, landsbyrån, stadsbyrån och utredningsbyrån. På varje byrå tjänstgör en ordinarie byrådirektör samt på vardera landsbyrån och stadsbyrån dessutom en extra ordinarie byrådirektör. Vid administrativa byrån samt envar av de båda sistnämnda byråerna finnes en byråingenjör (i lönegraden Ca 24) och på samtliga byråer extra ordinarie lantmätare, som förordnats att tillfälligt tjänstgöra hos styrelsen. Från och med den 1 januari 1948 har kassakontorets personal förstärkts. Såsom föreståndare för kontoret tjänstgör en kamrerare, vilken biträdes av en amanuens. Hos styrelsen äro vidare anställda en kassör och bokhållare, två kansliskrivare, ett arkivbiträde, en förste expeditionsvakt ävensom kanslibitråden, expeditionsvakter, kontorsbitråden, bitrådespersonal i rekryteringsgraderna samt tillfälligt anställd personal.

Efter att ha redogjort för kommitténs förslag i denna del och de däröver avgivna yttrandena har *departementschefen* för egen del anfört följande.

»Genom lantmateriets nya distriktsorganisation, som trätt i kraft den 1 januari 1948, ha möjligheter skapats för en erforderlig stegring i effektiviteten av lantmateriverksamheten i distrikten. Såsom en följd härav torde en ökning av arbetets omfattning vid lantmäteristyrelsen icke kunna undvikas. Härtill torde också komma att bidra de nya uppgifter för lantmateriet som främjandet av jordbrukets rationaliseringsverksamhet och beslutade ändringar i jorddelnings- och byggnadslagstiftningen kunna medföra. De av lantmaterikommittén med hänsyn härtill förordade åtgärderna för förstärkning av lantmäteristyrelsens organisation anser jag mig därför i stort sett kunna biträda.

För att underlätta en vidgad inspektionsverksamhet av generaldirektören tillstyrker jag, att en av styrelsens ledamöter förordnas som generaldirektörens ställföreträdare med befogenhet att under dennes frånvaro övertaga ledning och beslutanderätt i styrelsen. Till ställföreträdaren torde såsom kommittén föreslagit böra utgå ett årligt arvode utöver lönen å 1 200 kronor.

Då byråingenjörsbefattningarna vid styrelsen ha karaktär av genomgångstjänster, som innehavas blott några få år, finner jag i likhet med kommittén att de uppgifter, som åvila innehavarna av dessa tjänster på

administrativa byrån och landsbyrån, böra överföras å lantmätare i distriktsorganisationen, vilka förordnas att tillfälligt tjänstgöra vid styrelsen. Den ena av dessa byråingenjörstjänster är vakant. Den andra torde böra föras å övergångsstat. För att högskoleutbildad personal inom städernas mätningsväsen alternativt med lantmätarpersonal skall kunna vinna anställning å styrelsens stadsbyrå anser jag, att den nuvarande ordinarie byråingenjörsbefattningen på denna byrå bör bibehållas. Jag förordar därjämte, att för de arbetsuppgifter å denna byrå, som för närvarande utföras av en tillfälligt förordnad civilingenjör eller lantmätare, inrättas en extra ordinarie byråingenjörstjänst i lönegrad Ce 24. Den ordinarie byråingenjörstjänsten torde för att kunna besättas med en dugande kraft i enlighet med kommitténs förslag böra uppflyttas i 27 lönegraden.

Då antalet tillfälligt förordnade lantmätare enligt förevarande förslag skall begränsas till hittillsvarande sju, minskas den högskoleutbildade personalen med en befattningshavare. Den nödvändiga höjningen av styrelsens arbetskapacitet avses skola åstadkommas genom att kvalificerat arbete anförtros åt biträdespersonal i större utsträckning än nu är fallet. Detta förutsätter vissa ökningar av sistnämnda personal. Jag tillstyrker sålunda att två nya kansliskrivarebefattningar i lönegrad Ca 15 inrättas å stadsbyrån och utredningsbyrån, varigenom vissa utredningsarbeten kunna avlastas högskoleutbildad personal. Likaså biträder jag förslaget, att en arkivbiträdestjänst i lönegrad Ca 14 upptages för vissa mera kvalificerade göromål vid arkivet. Jämväl å administrativa byrån och landsbyrån synes viss personalförstärkning nödvändig för att bemästra det ökade antalet personalärenden liksom också det med statsbidragsärenden förenade utredningsarbetet. Jag kan dock icke tillstyrka kommitténs förslag att för dessa göromål inrätta två kontoristtjänster. Det torde vara till fyllest om dessa byråer förstärkas med var sitt kanslibitråde. För tillsynen av de dyrbarare instrument, som förvaras centralt hos styrelsen för att efter rekvisition ställas till distriktspersonalens förfogande, ävensom för handhavande av viss förbrukningsmateriel synes såsom kommittén föreslagit böra inrättas ytterligare en befattning som förste expeditionsvakt i lönegrad Ca 11. Slutligen vill jag förorda, att två av de nuvarande extra ordinarie kanslibiträderna överföras å ordinarie stat. Den ordinarie biträdespersonalen skulle vid bifall till mina förslag öka med åtta personer, men samtidigt skulle antalet icke-ordinarie befattningshavare minskas så, att den verkliga ökningen av biträdespersonalen begränsas till två personer med full tjänstgöring.

Vad beträffar löneställningen för de extra ordinarie byrådirektörerna vill jag slutligen, med hänsyn till vad som anförts rörande deras arbetsuppgifter och tjänsteansvar, föreslå, att de uppflyttas till 31 lönegraden, i vilken de ordinarie byrådirektörerna äro placerade.»

II. Frågor rörande lantmäterikontoren i länen.

I varje län finnes ett till residensstaden förlagt länslantmäterikontor, vilket förestås av överlantmätaren. I Kopparbergs och Norrbottens län tjänstgöra för närvarande även s. k. biträdande överlantmätare. På länskontoren tjänstgöra vidare högskoleutbildade förste assistenter och assistenter samt i övrigt förste kontorister, kanslibitråden, expeditivakter, kontorsbiträden och i viss utsträckning mera tillfälligt anställd personal.

Personalens storlek och sammansättning framgå av följande sammanställning, avseende förhållandena den 1 september 1947.

	Lönegrad	Antal befattningshavare
Överlantmätare	Ca 33	9
,	Ca 32	15
Biträdande överlantmätare	—	2
Förste assistent	Ce 27	9
Assistent på övergångsstat	—	2
Assistent	Ce 24	20
Extra assistent med förordnande för helt arbetsår... ..	—	7
Förste kontorist	Ca 14	6
Kanslibitråde	Ca 11	35
,	Ce 11	56
Kontorsbiträde	Ca 8	6
Rekryteringspersonal i kontorstjänst:		
Kontorsbiträde	Ce 8	43
Skrivbiträde	Ce 6	10
Aspirantpersonal	{Cf 6}	32
,	{Cf 4}	
Expeditionsvakt	Ca 9	10
,	Ce 9	6
,	Cg 7	1
Summa		269

Utöver ovanstående personal finnas vid länskontoren omkring 20 personer anställda mot arvode eller timpenning.

Överlantmätaren i Kopparbergs län vilken är placerad i lönegraden Ca 33 åtnjuter därjämte viss avlöningsförstärkning.

Lantmäterikommittén har avgivit förslag till personalorganisation vid lantmäterikontoren i länen och löneställning för personalen i enlighet med den å följande sida intagna tabellen.

Vad särskilt gäller överlantmätarnas löneställning har kommittén hänvisat till att utvecklingen alltsedan år 1926, då den nuvarande lönegradsplaceringen för överlantmätarna fastställdes, medfört en fortgående ökning av arbetsmängden för överlantmätarna och samtidigt en förskjutning i arten av deras verksamhet mot alltmera krävande och från allmän synpunkt betydelsefulla uppgifter. Med beaktande av skilda omständigheter har kommittén kommit till den uppfattningen, att samtliga överlantmätare böra hänföras till samma lönegrad, dock att befattningarna i fråga i Kopparbergs och Västernorrlands län med hänsyn till dessas särställning från lant-

Kommitténs förslag till personalorganisation vid lantmäterikontoren i länen.

L ä n	Personal med lantmäterixamen				Personal med lägre utbildning					Förste expeditionsvakter Ca 11	Summa personal utan lantmäterixamen
	överlantmätare Ca 37	bitr. överlantmätare C 32	lantmätare Ca 29	tillf. förordnade lantmätare ¹	kanslistor Ca 19	kansli-skrivare Ca 15	kontorister Ca 13	kansli-biträden Ca 11	Rekryteringspersonal Cf 6—Ce 11		
Stockholms	1	1	—	2	—	1	2	5	5	1	14
Uppsala	1	—	—	1/2	—	1	—	2	2	—	5
Södermanlands	1	—	—	1	—	1	—	2	2	—	5
Östergötlands	1	—	1	1/2	—	1	2	3	2	1	9
Jönköpings	1	—	1	1	—	1	2	3	3	1	10
Kronobergs	1	—	1	1/2	—	1	1	3	2	1	8
Kalmar	1	1	—	1	—	1	2	4	3	1	11
Gotlands	1	—	—	1/2	—	1	—	1	1	—	3
Blekinge	1	—	—	1/2	—	1	—	1	2	—	4
Kristianstads	1	—	1	1	—	1	2	4	3	1	11
Malmöhus	1	—	1	1/2	—	1	2	3	2	1	9
Hallands	1	—	1	1/2	—	1	1	3	2	1	8
Göteborgs och Bohus	1	—	1	1	—	1	2	4	4	1	12
Älvsborgs	1	1	—	2	—	1	2	4	5	1	13
Skaraborgs	1	—	1	1/2	—	1	2	3	3	1	10
Värmlands	1	1	—	2	—	1	2	4	5	1	13
Örebro	1	—	1	1/2	—	1	1	3	2	1	8
Västmanlands	1	—	—	1/2	—	1	—	2	1	1	5
Kopparbergs	1	1	1	2 1/2	1	2	2	6	7	1	19
Gävleborgs	1	1	—	2	—	1	2	4	5	1	13
Västernorrlands	1	1	1	2 1/2	1	2	2	4	6	1	16
Jämtlands	1	—	1	1	—	1	2	3	4	1	11
Västerbottens	1	1	—	2	—	1	2	5	5	1	14
Norrbottnens	1	1	—	2	—	1	2	4	5	1	13
Summa	24	9	12	ca 28	2	26	35	80	81	20	244

¹ Uppgifterna i denna kolumn avse endast en ungefärlig fördelning mellan länskontoren av den personal, som beräknas kunna disponeras för ändamålet.

mäterisynpunkt ansetts böra förenas med rätt till avlöningsförstärkning med 1 008 kronor för år. På anförda skäl har kommittén, under hänvisning jämväl till löneställningen för avdelningscheferna vid länsstyrelserna, stannat för att föreslå placering av överlantmätarna i lönegraden Ca 37. — Kommittéledamoten f. d. kanslirådet Carlsson har i särskilt yttrande förklarat sig icke kunna biträda nämnda förslag. Denne har för sin del förordat att, i avvaktan på en snar allmän omprövning av byråchefers och med dem i lönehänseende jämförbara befattningshavares lönegradsplacering, de 15 överlantmätarbefattningar, som för närvarande tillhöra lönegrad Ca 32, från och med den 1 juli 1948 skola uppflyttas till lönegrad Ca 33. Reservanten har även framhållit, att den av kommittén föreslagna lönegradsplaceringen skulle innebära, att överlantmätargruppen utbrötes ur dess hittillsvarande lönetekniska sammanhang med andra i lönehänseende jämställda befattningshavargrupper.

Remissinstanserna ha i stort sett icke haft några erinringar mot de av kommittén uppdragna riktlinjerna för länslantmäterikontorens organisation. Beträffande lönegradsplaceringen för överlantmätarna ha däremot meningarna varit delade. Lantmäteristyrelsen och några länsstyrelser samt Statsverkens ingenjörförbund ha anslutit sig till kommitténs förslag om överlantmätarnas placering i lönegraden Ca 37. Flertalet överlantmätare och styrelsen för Sveriges lantmätareförening ha förordat för överlantmätare i allmänhet lönegraden Co 13 och för överlantmätare i de mest arbetstyngda länen Co 14. Därest löneplan 1 skulle tillämpas ha de ansett lägre placering än i 37 lönegraden icke böra ifrågakomma. Däremot ha statskontoret och en del länsstyrelser delat den förutnämnde reservantens åsikt, att överlantmätarna, i avbidan på en allmän omprövning av löneställningen för byråchefer och med dem jämställda, borde placeras i 33 lönegraden. Statens lönenämnd har i första hand anslutit sig till samma mening och uttalat att, därest kommitténs förslag skulle läggas till grund för lönefrågans lösning, överlantmätarna icke borde erhålla högre löneställning än Ca 35.

Departementschefen har funnit den av kommittén föreslagna lösningen av länslantmäterikontorens organisationsfråga i stort sett lämplig och förordat förslaget med vissa jämkningar. Kommitténs förslag att vid de två största länskontoren inrätta kanslisttjänster i lönegrad Ca 19 har departementschefen sålunda förklarat sig icke kunna förorda och ansett, att för de göromål, som skulle ankommit på dessa befattningshavare, i stället antalet tjänster som kansliskrivare bör ökas i motsvarande grad.

Beträffande löneställningen för personalen vid länskontoren har departementschefen anfört följande.

»Då jag nu ävergår till frågan om personalens löneställning m. m. vill jag först beträffande överlantmätarna såsom min mening uttala, att den nuvarande lönegradsplaceringen är låg redan med hänsyn till de tjänsteåligganden som för närvarande särskilt efter omorganisationen av lantmäteridistriktet åvila dessa befattningshavare såsom lantmäteriväsendets främsta företrädare i länen. Ännu mindre tillfredsställande synes mig denna löne-

ställning i betraktande av de arbetsuppgifter och det ansvar som överlantmätnarna framdeles komma att ställas inför i samband med planläggningen av rationaliseringsverksamheten i jordbruket och till följd av beslutade ändringar i jorddelnings- och byggnadslagstiftningen. Hur önskvärt det än vore att få till stånd en definitiv lösning av frågan om överlantmätnarnas löneställning med det snaraste synes detta emellertid icke möjligt i nuvarande läge. Av i huvudsak samma skäl som utvecklats av reservanten inom kommittén, och som även anförts av statskontoret och statens lönenämnd, finner jag det icke rimligt att detta spörsmål löses fristående utan jag anser frågan böra prövas i samband med en allmän översyn av löneställningen för byråchefs- och rådstjänster samt med dem jämförliga befattningar. På grund av att 1947 års riksdag placerat distriktslantmätnarna i 32 lönegraden anser jag det emellertid oundvikligt att de femton nu i denna lönegrad placerade överlantmätnarna uppflyttas till 33 lönegraden. Då jag sålunda icke kunnat föreslå någon slutlig löneroglering har jag dock såsom ett provisorium ansett mig i annat sammanhang denna dag böra förorda att överlantmätnarna för sin medverkan i lantbruksnämnderna skola åtnjuta ett årligt arvode av 1 200 kronor från nämndernas anslag. Denna anordning avses, såsom uttryckligen angivits, endast skola gälla intill dess överlantmätnarnas lönefråga blivit definitivt löst. Enär överlantmätnarnas arbete i de två ur lantmäterisynpunkt största länen, Kopparbergs och Västernorrlands, erbjuder särskilda svårigheter, har jag intet att erinra mot kommitténs förslag om att dessa överlantmätare tillerkännas en avlöningsförstärkning å 1 008 kronor om året.

Då för de biträdande överlantmätnarna och de s. k. kontorslantmätnarna böra gälla samma kompetensfordringar som för distriktslantmätnarna respektive de s. k. förfogandelantmätnarna, böra de placeras i motsvarande lönegrader, dvs. de biträdande överlantmätnarna i lönegrad Ca 32 och kontorslantmätnarna i lönegrad Ca 29. Jag anser, att befattningarna som biträdande överlantmätare böra tillsättas efter ledigförklarande i vanlig ordning. Vid tillsättandet av dessa befattningar bör emellertid sökandes skicklighet för uppgiften tillmätas avgörande betydelse i jämförelse med tjänsteåldern.

Vad angår biträdespersonalen framgår av vad jag anført rörande länskontorens organisation att jag tillstyrker inrättande av 28 kansliskrivar- och 35 kontoristtjänster. Kommittén har upptagit samtliga dylika befattningar såsom ordinarie, men enligt min mening torde befattningarna böra fördelas med cirka två tredjedelar å ordinarie och cirka en tredjedel å extra ordinarie stat. Jag föreslår alltså, att 18 kansliskrivar- och 22 kontoristtjänster uppföras som ordinarie och återstående antal, eller 10 respektive 13, å extra ordinarie stat. Vidare torde å ordinarie stat böra upptagas 52 kanslibiträdets-tjänster samt medel beräknas för 28 extra ordinarie kanslibiträden. Då innehavarna av de nuvarande ordinarie befattningarna som förste kontorist och som kontorsbiträde kunna antagas bliva befordrade till högre tjänster, torde nämnda befattningar kunna indragas.

Vad angår befordringsgången för biträdespersonalen på rekryteringssta-

diet torde jag få erinra, att chefen för finansdepartementet i årets statsverksproposition vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört, att beredningen av 1944 års personalutrednings förslag angående reglering av anställningsförhållandena för viss personal med teknisk utbildning icke hinner slutföras så tidigt, att förslag i ärendet kan föreläggas årets riksdag. I avvaktan på slutligt ställningstagande till detta spörsmål anser jag mig icke för biträdespersonalen vid lantmäterikontoren böra påkalla någon ändring i den nu tillämpade för biträdespersonalen i allmänhet fastställda befodringsgången.

Då expeditionsvaktpersonalen vid länskontoren, såsom jag i det följande kommer att föreslå, i viss utsträckning kommer att sysselsättas med kartlagnings- och konserveringsarbete, vill jag icke motsätta mig att denna personal placeras i lönegrad Ca 11.»

III. Anordnande av viss kompletterande utbildning för biträdespersonal vid lantmäterikontoren i länen.

Efter redogörelse för ett av lantmäterikommittén framlagt förslag om anordnande av särskilda kurser för biträdespersonalen vid lantmäterikontoren och däröver avgivna yttranden har *departementschefen* anfört följande.

»Det av mig förordade organisationsförslaget bygger till stor del på att relativt kvalificerat arbete vid länskontoren skall utföras av biträdespersonal. Denna personal torde liksom hittills i huvudsak få rekryteras från distriktsorganisationens kontorspersonal. Vid länskontoren möta emellertid delvis nya arbetsuppgifter, särskilt vid arbeten, som sammanhånga med fastighetsregistrering och granskning av förrättningar före fastställelse, samt vid fastighetsutredningar.

Det är angeläget att den åsyftade kvalitativa förstärkningen beträffande biträdespersonalen uppnås snarast möjligt. Den föreslagna kursverksamheten synes enligt min mening verksamt kunna bidra härtill. Jag förordar därför, att för budgetåret 1948/49 medel anvisas för två kurser, vardera med 15 deltagare. Undervisningen vid kurserna bör vara kostnadsfri. Kursdeltagarna, vilka böra utses bland sådana befattningshavare vid länskontoren, som synas ha förutsättningar att framdeles utföra mera kvalificerade göromål, böra av statsmedel åtnjuta resekostnadsersättning samt tjänstgöringstraktamente. Närmare bestämmelser om kursernas anordnande torde böra meddelas av Kungl. Maj:t.

Till beräkningen av kostnaderna för kursverksamheten återkommer jag i samband med behandlingen av kostnaderna för den nya organisationen.»

IV. Åtgärder för iståndsättande av kartmaterialet vid lantmäterikontoren i länen.

Lantmäterikomittén har framhålit, att kartmaterialets tillstånd är i hög grad oroväckande, och erinrat om att för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 35 000 kronor till kartlagningsarbeten. Kommittén har hänvisat till att lantmäteristyrelsen för budgetåret 1948/49 hemställt om ett nytt reservationsanslag för ändamålet å 35 000 kronor, och funnit angeläget, att ett sådant anslag beviljas.

Departementschefen har vitsordat, att lantmäterikontorens kartmaterial till stor del befinner sig i ett synnerligen otillfredsställande skick, och förordat vissa iståndsättningsarbeten vid länskontoren. För dessa arbeten har ansetts böra anlitas i första hand expeditionsvaktspersonalen och därjämte i viss utsträckning tillfällig personal.

V. Kostnadsberäkningar och anslagsfrågor.

Departementschefen har beträffande lantmäteristyrelsens och lantmäterikommitténs anslagsberäkningar för styrelsen och lantmäterikontoren i länen för budgetåret 1948/49 anfört i huvudsak följande.

I fråga om *lantmäteristyrelsen* har avlöningsanslaget i enlighet med kommitténs förslag beräknats till 634 000 kronor. Med viss ändring av fördelningen mellan ordinarieposten och icke-ordinarieposten på grund av att kommitténs förslag om inrättande av två kontoristjänster icke godtagits ha de skilda posterna under avlöningsanslaget beräknats till följande belopp, nämligen ordinarieposten till 328 000 kronor, arvodesposten till 1 200 kronor, icke-ordinarieposten till 243 000 kronor och rörligt tillägg till 61 800 kronor.

Styrelsens omkostnadsanslag har i enlighet med kommitténs förslag upptagits till 98 500 kronor.

Till kartlagningsarbeten har under hänvisning till beräknad reservation vid utgången av innevarande budgetår föreslagits ett belopp av endast 10 000 kronor mot av lantmäteristyrelsen och kommittén begärda 35 000 kronor.

För *lantmäterikontoren i länen* har departementschefen, vars förslag i fråga om antalet ordinarie tjänster enligt det föregående avviker från kommitténs, beräknat ett avlöningsanslag å 2 465 000 kronor med följande fördelning mellan de olika anslagsposterna, nämligen å ordinarieposten 1 290 000 kronor, avlöningar till tjänstemän å övergångsstat 23 400 kronor, icke-ordinarieposten 892 000 kronor och rörligt tillägg 259 600 kronor.

Omkostnadsanslaget till lantmäterikontoren har av departementschefen beräknats 20 000 kronor lägre än kommittéförslaget och upptagits till 314 000 kronor.

Till utbildningskurser för biträdespersonalen vid länskontoren har departementschefen i likhet med kommittén föreslagit ett anslagsbelopp av 31 000 kronor.

Motionerna.

I motionen I: 300 av herrar *Lundgren* och *Velander*, likalydande med II: 486 av herr *Larsson* i Stockholm *m. fl.*, har hemställts, att riksdagen måtte besluta att i enlighet med lantmäterikommitténs förslag överlantmätartjänsterna placeras i lönegrad Ca 37 och att i propositionen begärda anslag i motsvarande grad höjes.

Beträffande de skäl som anförts till stöd för motionerna får utskottet hänvisa till dessa.

Utskottet.

De i den föreliggande propositionen föreslagna organisatoriska förändringarna inom lantmäteristyrelsen och lantmäterikontoren i länen utgöra nödvändiga följder av den vid 1947 års riksdag beslutade omorganisationen av verksamheten inom lantmäteridistriktet. Såvitt gäller organisationsfrågorna i egentlig mening följer propositionen i stort sett de riktlinjer som uppdragits av 1947 års lantmäterikommitté. Dess förslag i nämnda frågor ha remissinstanserna lämnat i huvudsak utan erinran, och utskottet tillstyrker, att lantmäteristyrelsen och länskontoren erhålla de personalförstärkningar som Kungl. Maj:ts förslag innebär.

Vad gäller personalens löneställning har såväl inom kommittén som under remissbehandlingen särskild uppmärksamhet ägnats den jämväl i de föreliggande motionerna behandlade frågan om överlantmätarnas lönegrads-placering. Departementschefen har ansett, att denna fråga bör prövas i samband med en allmän översyn av löneställningen för byråchefs- och rådstjänster samt med dem jämförliga befattningar. Utskottet ansluter sig till denna uppfattning under hänvisning till att chefen för finansdepartementet enligt bemyndigande nyligen tillkallat sakkunniga för utredning i ämnet. Förslaget att överlantmätarna såsom ett provisorium i avbidan på en definitiv löne reglering skola erhålla ett årligt arvode å 1 200 kronor för deltagande i lantbruksnämndernas arbete har utskottet vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition angående organisationen av rationaliseringsverksamheten på jordbrukets område förklarat sig godtaga (jordbr.-utsk. utl. nr 27/1948 s. 27). I enlighet med vad nu anförts finner sig utskottet icke kunna biträda de likalydande motionerna I: 300 och II: 486.

Vad propositionen i övrigt innehåller beträffande lönefrågorna föranleder icke någon utskottets erinran. Utskottet tillstyrker sålunda, att en byråingenjörsbefattning hos lantmäteristyrelsen uppflyttas från lönegrad Ca 24 till Ca 27, att två extra ordinarie byrådirektörstjänster hos styrelsen uppflyttas från lönegrad Ce 29 till Ce 31 och att de femton i lönegrad Ca 32 placerade överlantmätarna uppflyttas till Ca 33.

Utskottet tillstyrker, att kompletterande utbildningskurser anordnas för biträdespersonalen vid lantmäterikontoren i länen, och finner i likhet med

departementschefen påkallat, att åtgärder vidtagas för att sätta i stånd kartmaterialet vid länskontoren.

Vad propositionen innehåller rörande kostnadsberäkningar och anslagsfrågor föranleder icke någon erinran från utskottets sida.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må

1) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i lantmäteristyrelsens personalförteckning som påkallas av i det föregående återgivna förslag om uppflyttning av en byråingenjörsbefattning från lönegrad Ca 24 till lönegrad Ca 27, överföring å övergångsstat av en och indragning av en byråingenjörsbefattning i lönegrad Ca 24, inrättande av två kansliskrivartjänster i lönegrad Ca 15, en arkivbiträdestjänst i lönegrad Ca 14, fyra kanslibiträdestjänster och en befattning som förste expeditionsvakt i lönegrad Ca 11 samt uppflyttning av två extra ordinarie byrådirektörstjänster från lönegrad Ce 29 till lönegrad Ce 31;

2) godkänna följande avlöningsstat för lantmäteristyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 328 000
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	» 1 200
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	» 243 000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 61 800

Summa kronor 634 000;

3) å riksstaten för budgetåret 1948/49 under nionde huvudtiteln anvisa

a) till *Lantmäteristyrelsen: Avlöningar ett förslagsanslag* av 634 000 kronor,

b) till *Lantmäteristyrelsen: Omkostnader ett förslagsanslag* av 98 500 kronor,

c) till *Lantmäteristyrelsen: Kartlaggningsarbeten ett reservationsanslag* av 10 000 kronor;

4) med avslag å motionerna I: 300 och II: 486 angående lönegradsplaceringen av överlantmätarna bemyndiga Kungl. Maj:t att för lantmäterikontoren i länen fastställa personalförteckning, upptagande följande befattningshavare:

24 överlantmätare	Ca 33
9 biträdande överlantmätare	Ca 32
12 lantmätare	Ca 29

18 kansliskrivare	Ca 15
22 kontorister	Ca 13
20 förste expeditionsvakter	Ca 11
52 kanslibiträden	Ca 11;

5) godkänna följande avlöningsstat för lantmäterikontoren i länen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* kronor 1 290 000
2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, *förslagsvis* » 23 400

Lön	Tjänstgöringspenningar	Ortstilllägg	Titel	Antal	Kronor
2 200	1 500	150	Assistent i Västernorrlands län.....	1	3 850
2 200	1 500	—	Annan assistent.....	1	3 700
Summa kronor					7 550

Anm. Assistent åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter respektive 5, 10 och 15 år.

3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, *förslagsvis* kronor 892 000
4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* » 259 600

Summa kronor 2 465 000;

6) å riksstaten för budgetåret 1948/49 under nionde huvudtiteln anvisa

a) till *Lantmäterikontoren i länen: Avlöningar ett förslagsanslag* av 2 465 000 kronor,

b) till *Lantmäterikontoren i länen: Omkostnader ett förslagsanslag* av 314 000 kronor,

c) till *Lantmäterikontoren i länen: Utbildningskurser ett reservationsanslag* av 31 000 kronor.

Stockholm den 25 maj 1948.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Tjällgren, Carl Edmund Eriksson, Alfred Andersson, Nils Olsson, Hjalmar Nilsson, Jonsson och Björck; samt

från a n d r a kammaren: herrar Liedberg, Andersson i Tungelsta, Ericsson i Sörsjön, Carlström, Lundbom, Gustafson i Dädesjö, Jacobson i Vilhelmina och Svensson i Vä.
